

Lublin, 17 grudnia 2010 r.

RIO – II – 601/46/2010

RIO – II – 602/64/2010

Pan Rafał Plewiński
Wójt Gminy Wąwolnica
ul. Lubelska 39
24 - 160 Wąwolnica

Szanowny Panie Wójcie,

W dniach od 18 sierpnia do 30 września 2010 r. (z uzasadnionymi przerwami) inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie – Jolanta Łuszczak, Elżbieta Skorupska, Joanna Przednowek i Adam Granowski – przeprowadzili kontrolę kompleksową gospodarki finansowej gminy Wąwolnica, zaś w dniach 23 – 30 września 2010 r. problemową kontrolę gospodarki finansowej Zakładu Gospodarki Komunalnej w Wąwolnicy. Protokoły kontroli podpisano 18 października 2010 r.

Z ustaleń kontroli wynika, że przy realizacji zadań jednostki wystąpiły nieprawidłowości i uchybienia będące wynikiem nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa bądź błędnej ich interpretacji. Spośród nich należy zwrócić uwagę na niezachowanie powszechności opodatkowania podatkiem rolnym, leśnym i od nieruchomości, prowadzenie ewidencji księgowej podatków z naruszeniem obowiązujących przepisów, udzielanie ulg i zwolnień ustawowych w podatku rolnym z pominięciem przepisów o pomocy publicznej i nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania Rb-PDP za 2009 r.

W zakresie wydatków istotne nieprawidłowości dotyczą zawarcia umowy na zaciągnięcie kredytu długoterminowego na okres dłuższy niż określony w opinii wydanej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Lublinie o możliwości spłaty tego kredytu, czy też wykonanie dodatkowych robót budowlanych przez wykonawcę budowy gminnego domu kultury wraz z biblioteką – przed zawarciem umowy o ich wykonanie.

W zakresie stwierdzonych nieprawidłowości mających charakter incydentalny

lub tych, które – po udzieleniu przez kontrolujących instruktą – zostały wyeliminowane w trakcie kontroli, nie formułowano wniosków pokontrolnych.

W związku z tym, że nie zatrudniono kierownika Zakładu Komunalnego w Wąwolnicy, nie powierzono także nikomu pełnienia tych obowiązków – nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli Zakładu – ujęte zostały w tym wystąpieniu. Należy zwrócić uwagę, że funkcjonowanie jednostki sektora finansów publicznych bez kierownika stwarza zagrożenie co do prawidłowości prowadzenia gospodarki finansowej tej jednostki.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski, co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie księgowości i sprawozdawczości budżetowej:

1.1. Ustalenie w dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości zasady kwartalnego rozliczania i ujmowania na koncie 902 „Wydatki budżetu” wydatków budżetowych zrealizowanych przez jednostki budżetowe oraz niewprowadzenie konta 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”.

W dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości ustalić obowiązek bieżącego ujmowania na koncie 902 „Wydatki budżetu” zrealizowanych przez jednostki budżetowe wydatków na podstawie ich sprawozdań budżetowych, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) i zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), zwanego w dalszej części tego wystąpienia „rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r.”, w związku z przepisami § 27 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), zwanego w dalszej części tego wystąpienia „rozporządzeniem

Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.”, mając na uwadze przepisy § 14 a ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r.

Wprowadzić do zakładowego planu kont Urzędu Gminy konto pozabilansowe 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników” i określić przyjęte zasady klasyfikacji na nim zdarzeń, zgodnie z przepisami § 3 pkt 1, § 9 ust. 1, § 10 pkt 2, § 12 ust. 1 pkt 1 i § 28 rozporządzenia Ministra Finansów dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761) – str. 6, 7, protokołu.

- 1.2. *Nieujęcie w zestawieniu sald kont pomocniczych, sporządzonym na koniec 2009 r., sald kont 011 „Środki trwałe”, 013 „Pozostałe środki trwałe” i 020 „Wartości niematerialne i prawne” – prowadzonych ręcznie.*

Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządzać zestawienie sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, stosownie art. 18 ust. 2 ustawy o rachunkowości – str. 8 protokołu.

- 1.3. *Niepowiązanie dowodów źródłowych z dokonanymi na ich podstawie zapisami księgowymi.*

Zapisy księgowe dokumentować w sposób pozwalający na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania na wszystkich etapach przetwarzania danych, stosownie do przepisów art. 14 ust. 2 i art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości – str 8, 9, 19 protokołu.

- 1.4. *Dokonywanie zapisów na podstawie dowodów źródłowych niesprawdzonych pod względem merytorycznym (przypadki).*

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie sprawdzonych, w tym pod względem merytorycznym, dowodów księgowych, stosownie do przepisów art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości i postanowień § 3 części II „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowych Urzędu Gminy Wąwolnica”, stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 76/2004 Wójta Gminy Wąwolnica z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowych– str. 9 protokołu.

1.5. Dokonanie zapisu w księgach rachunkowych Urzędu Gminy bez dowodu źródłowego potwierdzającego jego dokonanie.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów źródłowych stwierdzających dokonanie operacji gospodarczej, stosownie do przepisów art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości – str. 9, 10 protokołu.

1.6. Nieprawidłowe ewidencjonowanie operacji gospodarczych związanych z pobraniem opłaty komorniczej oraz realizowanymi za pośrednictwem kasy dochodami budżetowymi.

Zapisów o zdarzeniach dokonywać z zachowaniem porządku systematycznego, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, a w szczególności operacje gospodarcze związane z potrąceniem kosztów opłaty komorniczej z należności wyegzekwowanych przez Urząd Skarbowy ujmować:

a) wpływ na rachunek bankowy należności wyegzekwowanych przez urząd skarbowy w wysokości pomniejszonej o pobraną opłatę komorniczą (w kwocie faktycznego wpływu):

* w księdze głównej budżetu gminy:

Wn 133 „Rachunek budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

* w księdze głównej Urzędu Gminy:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” (subkonto dochodów),

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

- kwota pobranej przez urząd skarbowy opłaty komorniczej (na podstawie poleceń księgowania – PK):

* w księdze głównej budżetu gminy (PK – wykazanie w zrealizowanych dochodach i poniesionych wydatkach kwoty zapłaconej opłaty komorniczej):

Wn 902 „Wydatki budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

* w księdze głównej Urzędu Gminy:

- ujęcie pobranych dochodów od dłużnika, w wysokości równej opłacie komorniczej, którą potrącono z zebranych dochodów – PK:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” (subkonto dochodów),

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

oraz

- ujęcie wydatków jednostki z tytułu poniesionej opłaty komorniczej,

potrąconej z pobranych dochodów od dłużnika – PK:

Wn 760 „Pozostałe przychody i koszty”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” (subkonto wydatków);

b) wpłaty do kasy dochodów budżetowych:

Wn 101 „Kasa”,

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”(należności przypisane”

lub

Ma 750 „Przychody i koszty finansowe” (należności nieprzypisane),

- odprowadzenie dochodów budżetowych na rachunek bankowy jednostki budżetowej:

Wn 140 „Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”,

Ma 101 „Kasa”,

- wpływ na rachunek bankowy:

* w księdze głównej budżetu gminy:

Wn 133 „Rachunek budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

* w księdze głównej Urzędu Gminy:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych”,

Ma 140 „Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”,

zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w załącznikach Nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r., w związku z przepisami § 27 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. – str. 10,11, 19 protokołu.

1.7. Przyjęcie jednostkowych sprawozdań – Rb-28 „Miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki” i Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń” sporządzonych na nieaktualnych formularzach.

Niezamieszczanie daty wpływu na sprawozdaniach jednostek organizacyjnych oraz oświadczeniach o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim.

Sprawdzać formalną poprawność składanych przez jednostki organizacyjne sprawozdań, zgodnie z przepisami § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010r. w sprawie

sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

Na każdej wpływającej na nośniku papierowym korespondencji zamieszczać datę jej wpływu do Urzędu Gminy, stosownie do przepisów § 6 ust. 11 „Instrukcji kancelaryjnej dla organów gminy i związków międzygminnych”, stanowiącej załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112 poz. 1319 z późn. zm.) – str 13, 53 protokołu.

- 1.8. *Wykazanie w łącznych sprawozdaniach – Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych”, i Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń” za II kwartał 2010 r. – kwot niewynikających ze sprawozdań jednostkowych.*

Sprawozdania łączne sporządzać na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych i własnego sprawozdania jednostkowego, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych – str.14, 15 protokołu.

2. W zakresie gospodarki pieniężnej i rozrachunków:

- 2.1. *Nieterminowe uregulowanie zobowiązania (splata raty kredytu).*

Wydatków publicznych dokonywać w wysokościach i terminach wynikających z zawartych umów, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) – str. 21, 22 protokołu.

- 2.2. *Nieujawnienie różnic między stanem rzeczywistym (wynikającym z dokumentów źródłowych) a ewidencyjnym stanem rozrachunków konta 221/J „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, o czym świadczy występowanie na tym koncie na koniec roku 2009 przedawnionych należności (w kwocie około 3.516 zł) i bezpodstawnie przypisanych należności (w kwocie 1.512 zł) oraz konta 226 „Należności długoterminowe”, na którym wykazano zawyżone o 113,20 zł należności zahipotekowane.*

Na koniec każdego roku obrotowego przeprowadzać rzetelną inwentaryzację należności z tytułów publicznoprawnych drogą porównanie danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikację wartości tych składników,

stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości – str. 24 - 25, 26 - 27, 40, 41 protokołu.

3. W zakresie wykonania budżetu:

3.1. W zakresie dochodów z tytułu podatków i opłat:

3.1.1. Opodatkowanie koła łowieckiego w drodze decyzji wymiarowej.

Od koła łowieckiego, posiadającego – stosownie do przepisów art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 z późn. zm.) – osobowość prawną, egzekwować deklaracje podatkowe, zgodnie z przepisami art. 6a ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.) w związku z art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) – str. 31, 32 protokołu.

3.1.2. Niezachowanie powszechności opodatkowania podatkiem rolnym, leśnym i od nieruchomości, przez co w 2009 r. dochody gminy uszczuplono co najmniej o 153.268 zł (w trakcie kontroli część podatników została opodatkowana).

Podatników, będących osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, którzy nie wywiązali się z – wynikających z przepisów art. 6a ust. 8 pkt 1 ustawy o podatku rolnym, art. 6 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682 z późn. zm.) i art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.) – obowiązków przedkładania deklaracji na podatek rolny, leśny i od nieruchomości, wzywać do ich złożenia, na podstawie przepisów art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej. W przypadku niezłożenia deklaracji, określić decyzją wysokość zobowiązania podatkowego (również za lata ubiegłe) i wyegzekwować należny podatek, stosownie do przepisów art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, określonego w art. 70 § 1 tej ustawy.

Szkoły publiczne, będące zarządcami gminnych użytków rolnych, opodatkowywać podatkiem rolnym na podstawie przepisów art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy o podatku rolnym. Jednostki te korzystają ze zwolnienia z podatku rolnego, na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 2 powołanej ustawy, w sytuacji gdy szkoła złoży wniosek o zwolnienie, a organ podatkowy udzieli zwolnienia na podstawie decyzji, stosownie do przepisów art. 13d ust. 1 tej ustawy, przy czym zwolnienie stosowane jest od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek

(art. 13d ust. 3 ustawy). W przypadku gdy szkoła nie złoży wniosku, zwolnienie z podatku rolnego nie może być zastosowane.

Wyjaśnić:

- na kim faktycznie ciąży obowiązek podatkowy, w przypadku gruntów, będących – wg nieaktualnych zapisów w ewidencji gruntów – w posiadaniu podmiotów ujętych pod poz. 10 i 34 załącznika Nr IV/3 do protokołu kontroli, a następnie określić lub ustalić, po przeprowadzeniu postępowania, wysokość zobowiązania w podatku rolnym i leśnym (również za lata ubiegłe) posiadaczom tych gruntów, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązań podatkowych lub przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej,
- czy spółdzielnie, ujęte pod poz. 18 i 28 załącznika Nr IV/3 do protokołu kontroli, nadal istnieją. Informacje w tym zakresie można uzyskać za pośrednictwem Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, o której mowa w przepisach art. 4 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.), przyjmując domniemanie, że dane wpisane do Rejestru są prawdziwe (art. 17 cytowanej ustawy). Jeżeli spółdzielnie istnieją, określić – po przeprowadzeniu postępowania zgodnie z zasadami określonymi w Ordynacji podatkowej – wysokość zobowiązania w podatku rolnym, a – w przypadku zajęcia użytków rolnych na prowadzenie działalności gospodarczej – w podatku od nieruchomości (również za lata ubiegłe), z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej,
- czy grunty, oznaczone symbolem Tr „tereny różne” o powierzchni 0,4961 ha, zajęte na cmentarz żydowski są wpisane do rejestru zabytków. Jeżeli okaże się, że grunty te nie są wpisane do rejestru zabytków (wpisanie do rejestru zabytków oznacza zwolnienie z podatku od nieruchomości na podstawie przepisów art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych), wezwać podatnika, ujętego pod poz. 32 załącznika Nr IV/3 do protokołu kontroli do złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości, na podstawie przepisów art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej i opodatkować te grunty z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, określonego w art. 70 § 1 tej ustawy,
- czy osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, wymienione w protokole kontroli, podlegają obowiązkowi podatkowemu w podatku od nieruchomości. Skorzystać – w ramach czynności sprawdzających – z uprawnienia do żądania złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, zgodnie z art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej w związku z art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Czynności sprawdzające przeprowadzać z zachowaniem zasady pisemnego załatwiania spraw podatkowych,

stosownie do przepisów art. 126 w związku z art. 280 Ordynacji podatkowej. W przypadku ustalenia, że osoby wymienione w protokole kontroli podlegają obowiązkowi podatkowemu – wezwać je do złożenia informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, a następnie ustalić w prawidłowy sposób wysokość należnego podatku, uwzględniając okres przedawnienia prawa do wymierzenia zobowiązań podatkowych, wskazany w przepisach art. 68 Ordynacji podatkowej.

Przy opodatkowywaniu gruntów, stanowiących wspólnoty gruntowe, uwzględniać przepisy art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169 z późn. zm.), w myśl których wspólnoty gruntowe są nieruchomościami (a nie podmiotami praw i obowiązków). Ponieważ wspólnoty stanowią szczególny rodzaj współwłasności (posiadania), podatnikami są współwłaściciele (posiadacze) gruntów, a nie wspólnota. Stąd też od współwłaścicieli (posiadaczy) wyegzekwować informacje o gruntach oraz informacje o lasach, na podstawie przepisów art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej, w związku z art. 6a ust. 5 ustawy o podatku rolnym i art. 6 ust. 2 ustawy o podatku leśnym, a następnie opodatkować te osoby – na podstawie przepisów art. 3 ust. 5 ustawy o podatku rolnym oraz art. 2 ust. 4 ustawy o podatku leśnym – należnymi podatkami – str. 32 - 36, 39 protokołu.

3.1.3. Opodatkowanie decyzją wymiarową gruntów, odpowiadających udziałom osób fizycznych we współwłasności ze Skarbem Państwa i nieopodatkowanie gruntów, odpowiadających udziałom Skarbu Państwa w tej współwłasności.

Przy opodatkowaniu gruntów stanowiących współwłasność dwóch lub więcej podmiotów uwzględniać zasadę, że grunty te stanowią odrębny przedmiot opodatkowania, co oznacza, że podatnik (osoba fizyczna lub osoba prawna) powinien wykazać w odrębnej informacji (deklaracji) – obejmującej grunty stanowiące współwłasność – cały grunt, a nie tylko część odpowiadającą jego udziałowi we współwłasności i wyliczyć podatek od całego gruntu stanowiącego współwłasność, gdyż obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach, przy czym do odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podatkowe stosować przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) dla zobowiązań cywilnoprawnych, stosownie do przepisów art. 3 ust. 5 ustawy o podatku rolnym i art. 2 ust. 4 ustawy o podatku leśnym, w związku z art. 91 Ordynacji podatkowej.

W sytuacji gdy użytki rolne albo grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych stanowią gospodarstwo rolne prowadzone w całości przez jednego ze współwłaścicieli – podatek ustalać w drodze decyzji wymiarowej tylko temu współwłaścicielowi, który w całości prowadzi to gospodarstwo, zgodnie z art. 3 ust. 6

ustawy o podatku rolnym.

Jeżeli użytki rolne (las) stanowią współwłasność osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej – od osób fizycznych egzekwować deklaracje na podatek rolny (leśny) i opłacanie podatku na zasadach obowiązujących osoby prawne, w związku z przepisami art. 6a ust. 10 ustawy o podatku rolnym i art. 6 ust. 7 ustawy o podatku leśnym oraz art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej – str. 32, 33 protokołu.

3.1.4. Niesprawdzenie deklaracji na podatek od nieruchomości na 2009 r. (złożonej przez podatnika, wskazanego w załączniku IV/8 do protokołu kontroli), o czym świadczy bezpodstawne zwolnienie tego podatnika z podatku w związku z posiadaniem budowli, przez co należne dochody zaniżono o 13.960 zł.

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

W razie wątpliwości co do rzetelności złożonych deklaracji – wzywać podatników do udzielenia niezbędnych wyjaśnień lub do ich uzupełnienia, wyznaczając odpowiedni termin oraz wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej.

Wystąpić do wskazanego podatnika o przedłożenie korekty deklaracji na podatek od nieruchomości na 2009 r. W przypadku niewywiązania się z tego obowiązku, określić stosowną decyzją – na podstawie art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej – wysokość zobowiązania podatkowego – str. 36 protokołu.

3.1.5. Niepodejmowanie działań mających na celu ustalenie następców prawnych nieżyjących podatników. Wskazywanie w decyzjach wymiarowych – jako podatnika – „spadkobiercy” zmarłego podatnika, gdy po śmierci właściciela nie było ustalonych spadkobierców.

Decyzje wymiarowe wystawiać na podatników podatku rolnego, leśnego i podatku od nieruchomości. Krąg podatników wymieniony został w przepisach art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o podatku rolnym, art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o podatkach o opłatach lokalnych oraz art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o podatku leśnym, w myśl których podatnikami podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości są właściciele lub posiadacze samoistni nieruchomości (gruntu).

W przypadku ustalenia, że podatnik nie żyje – wydawać decyzje o odpowiedzialności spadkobiercy za zobowiązania podatkowe spadkodawcy, stosownie do przepisów art. 100 w związku z art. 102 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze art. 1025 § 2 Kodeksu cywilnego – str. 37, 40, 41 protokołu.

3.1.6. Ustalenie wysokości należnego podatku rolnego i od nieruchomości w nieprawidłowych wysokościach, w związku z przyjęciem nieprawidłowej stawki podatku rolnego i od nieruchomości.

W przypadku gdy powierzchnia użytków rolnych przekracza 1 ha fizyczny lub 1 ha przeliczeniowy, grunty te (jako użytki rolne stanowiące gospodarstwo rolne) opodatkowywać podatkiem rolnym w stawce, stanowiącej równowartość pieniężną 2,5 q żyta, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym. Nieruchomości, stanowiące własność gminy, opodatkowywać zgodnie ze stawkami określonymi przez Radę Gminy dla poszczególnych przedmiotów opodatkowania, w związku z przepisami art. 5 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – str. 38 protokołu.

3.1.7. Niewskazanie daty doręczenia decyzji wymiarowych (przypadki).

Decyzje wymiarowe doręczać za własnoręcznym potwierdzeniem odbioru, ze wskazaniem daty ich doręczenia, stosownie do przepisów art. 152 § 1 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze przepis art. 47 § 1 tej ustawy. Jeżeli odbierający decyzję nie może potwierdzić jej doręczenia lub uchyla się od tej czynności – doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała tę decyzję i przyczynę braku jej podpisu (art. 152 § 2 tej ustawy) – str. 39 protokołu.

3.1.8. Nieprawidłowości w zakresie ewidencji księgowej podatków, w tym:

- dokonanie przypisu podatku pod inną datą niż data doręczenia decyzji wymiarowej,
- dokonywanie przypisów podatków na szczegółowych kontach podatników, mimo niedoręczenia decyzji wymiarowych,
- dokonywanie odpisu podatku pod inną datą niż data doręczenia decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowej,
- wykazanie na niektórych szczegółowych kontach podatników przedawnionych należności podatkowych,
- dokonywanie odpisu podatku w związku z umorzeniem zaległości podatkowych i udzieleniem ulgi inwestycyjnej na kontach innych podatników niż konto wnioskodawcy ubiegającego się o ulgę w zapłacie/ulgę ustawową (np. na kontach nieżyjących podatników, których grunty użytkowane są przez wnioskodawcę).

Na szczegółowych kontach podatników przypisu i podatku dokonywać pod datą doręczenia decyzji (ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego bądź w sprawie udzielenia ulgi w zapłacie podatku), stosownie do przepisów § 4 ust. 2 pkt 2 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, mając na uwadze przepisy art. 212 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którymi organ podatkowy, wydający decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia.

Zweryfikować stan rozrachunków z podatnikami wskazanymi w protokole kontroli, a przedawnione zobowiązania odpisać z ich kont, w związku z art. 59 § 1 pkt 9 i art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

Odpisu podatku – w związku z wydaniem decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych i ulgi inwestycyjnej – dokonywać wyłącznie na koncie podatnika, który złożył wniosek w tej sprawie i którego dotyczy decyzja, mając na uwadze przepisy art. 133 § 1 Ordynacji podatkowej, w myśl których stroną w postępowaniu podatkowym jest podatnik, płatnik, inkasent lub ich następcy prawni, a także osoby trzecie wymienione w art. 110 - 117 Ordynacji podatkowej, które – z uwagi na swój interes prawny – żądają czynności organu podatkowego, do których czynność organu podatkowego się odnosi lub których interesu prawnego działanie organu podatkowego dotyczy — str. 39, 40, 41, 44, 47, 48 protokołu.

3.1.9. Niewystawianie upomnień i tytułów wykonawczych niektórym osobom fizycznym, posiadającym zaległości podatkowe.

Podejmować konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.).

Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze i kierować je do właściwego miejscowo urzędu skarbowego systematycznie i bez zwłoki, stosownie do przepisów § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).

Korzystać z uprawnienia do występowania do właściwego miejscowo urzędu skarbowego z wnioskiem o udzielenie informacji o sposobie załatwienia wniosku egzekucyjnego, stosownie do przepisów § 8 rozporządzenia w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Ponadto rozważyć ustalenie, czy zachodzą przesłanki do pociągnięcia do solidarnej odpowiedzialności za zaległości w podatku rolnym – figurujące na koncie spółki z.o.o., wskazanej w załączniku Nr IV/17 do protokołu kontroli – nabywcy składników majątku, na zasadach określonych w przepisach art. 112 Ordynacji podatkowej albo członków zarządu, na zasadach określonych w przepisach art. 116 Ordynacji podatkowej; jeżeli tak, wyegzekwować te zaległości również od nabywcy składników majątku/członków zarządu – str. 41, 42 protokołu.

3.1.10. Umorzenie zaległości podatkowych, które na dzień złożenia wniosku i wydania decyzji były już przedawnione. Udzielenie ulgi w zapłacie, o którą nie wnioskował podatnik.

W przypadku gdy wniosek o udzielenie ulgi w zapłacie podatku zostanie złożony po upływie terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, wydawać decyzję odmowną, w związku z art. 207 Ordynacji podatkowej.

Postępowanie podatkowe prowadzić zgodnie z treścią złożonego wniosku, pamiętając, że rozstrzygnięcie decyzji w sprawie ulgi w zapłacie podatku, o którym mowa w art. 210 § 1 pkt 5 Ordynacji podatkowej, winno odnosić się do całości zgłoszonego żądania, a rozszerzenie czy zgłoszenie nowego żądania należy wyłącznie do podatnika (decyzja w sprawie ulgi w zapłacie podatku nie może dotyczyć sprawy, która nie była przedmiotem złożonego wniosku), zgodnie z przepisami art. 167 § 1 Ordynacji podatkowej – str. 43, 44 protokołu.

3.1.11. Nieujmowanie – w rejestrze przypisów i odpisów – kwot umorzonych odsetek za zwłokę, wynikających z decyzji w sprawie umorzenia odsetek za zwłokę wydanych i doręczonych w 2009 r. i w rezultacie niewykazanie skutków tych umorzeń (w łącznej kwocie 13.992,50 zł) w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2009 r.

Kwoty umorzonych odsetek za zwłokę, wynikające z decyzji w sprawie umorzonych odsetek za zwłokę ujmować w rejestrze przypisów i odpisów (przypisać, a następnie odpisać), a następnie wykazywać w sprawozdaniu Rb-27S „Miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy” w zakresie umorzeń zaległości podatkowych, zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 pkt 11 lit. a „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej – str. 44 protokołu.

3.1.12. Nieprawidłowości przy udzielaniu ulg i zwolnień ustawowych w podatku rolnym, w tym:

- *udzielanie ulgi inwestycyjnej mimo niezakończenia inwestycji,*
- *nieweryfikowanie wniosków podatników o udzielenie ulgi inwestycyjnej w zakresie, czy wydatki nie zostały sfinansowane w całości bądź w części z udziałem środków publicznych,*
- *odbieranie od podatników – ubiegających się o zwolnienie z tytułu nabycia gruntów i ulgę żołnierską – oświadczeń, które nie zostały złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.*

Ulgę inwestycyjną przyznawać po zakończeniu inwestycji, stosownie do przepisów art. 13 ust. 2 ustawy o podatku rolnym. Dokumentować fakt zakończenia inwestycji; dowodem może być np. notatka służbowa sporządzona przez inspektora ds. budownictwa potwierdzająca zakończenie inwestycji albo złożone – na wniosek podatnika – oświadczenie. W przypadku gdy dowodem potwierdzającym określone fakty jest – złożone na wniosek podatnika – oświadczenie, odbierać je pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, stosownie do przepisów art. 180 § 2 Ordynacji podatkowej.

Ulgi inwestycyjne udzielać po zebraniu materiału dowodowego potwierdzającego spełnianie faktu, że wydatki poniesione na inwestycje, wskazane w przepisach art. 13 ust. 1 ustawy o podatku rolnym, nie zostały sfinansowane w całości lub w części z udziałem środków publicznych – str. 45 - 49 protokołu.

Ponadto, przy udzielaniu ulg i zwolnień ustawowych w podatku rolnym, pomocą służyć mogą informacje: „Pomoc publiczna w rolnictwie w formie zwolnień i ulg w podatku: rolnym, od nieruchomości oraz leśnym” z 5 czerwca 2009 r. oraz „Intensywność pomocy na zakup użytków rolnych” z 11 marca 2010 r., zamieszczone na stronie bip.minrol.gov.pl zakładka „Pomoc publiczna w rolnictwie”, zgodnie z którymi zwolnienia i ulgi z tytułu nabycia gruntów oraz ulgi inwestycyjne stanowią pomoc publiczną na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i powinny być realizowane – w ramach wyłączeń grupowych – do wysokości określonych w art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1857/2006 z 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z wytwarzaniem produktów rolnych oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 70/2001 (Dz. Urz. UE L 358 z 16.12.2006 r.), przy czym zwolnienia z tytułu zakupu gruntów podlegają kumulacji z innymi formami pomocy inwestycyjnej z tytułu realizacji tej samej inwestycji.

Z kolei ulgi żołnierskie w podatku rolnym w wysokości 60% nie stanowią pomocy publicznej, natomiast ulgi żołnierskie w wysokości 40 % stanowią tę pomoc i mogą być udzielane w ramach pomocy de minimis w rolnictwie, na warunkach określonych w rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 1535/2007 z 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy de minimis w sektorze produkcji rolnej (Dz. Urz. UE L 337 z 21.12.2007 r.) do wysokości nieprzekraczającej równowartości 7.500 euro. Ulgi te podlegają kumulacji w okresie 3 kolejnych lat z innymi formami pomocy de minimis udzielonej temu samemu beneficjentowi.

3.1.13. Niesporządzanie informacji o nieudzieleniu pomocy de minimis w rolnictwie (miesięcznych).

W przypadku nieudzielenia pomocy de minimis w rolnictwie w danym miesiącu sporządzać i przekazywać ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa informację o nieudzieleniu tej pomocy w terminie 20 dni od dnia zakończenia danego miesiąca, zgodnie z przepisami § 6 ust. 1 lit. 3 rozporządzenia rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (Dz. U. Nr 174, poz. 1081 z późn. zm.) w związku z art. 32a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.), na formularzu, stanowiącym załącznik Nr 5 do cytowanego rozporządzenia – str. 45 protokołu.

3.1.14. Nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania Rb-PDP za okres od początku roku do 31 grudnia 2009 r., przez:

- *zawyżenie skutków obniżenia górnej stawki w podatku rolnym (o 14.345,10 zł), w wyniku przyjęcia do ich obliczenia powierzchni gruntów podlegających opodatkowaniu podatkiem rolnym bez odliczenia powierzchni gruntów podlegających zwolnieniom/ulgom z tytułu nabycia gruntów oraz uldze żołnierskiej,*
- *dwukrotne wykazanie skutków udzielonych umorzeń zaległości podatkowych w kwocie ogółem 45.714,41 zł, tj. zarówno w kolumnie „skutki udzielonych ulg i zwolnień...” jak i w kolumnie „skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy ...”.*

W sprawozdaniu Rb-PDP „Roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych przez gminę ulg i zwolnień oraz skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa,

stosownie do przepisów § 3 ust. 1 pkt 9, 10 i 11 w związku z § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, przy czym przy obliczaniu skutków obniżenia górnej stawki w podatku rolnym powierzchnię użytków rolnych, stanowiących podstawę obliczenia tych skutków, pomniejszać o powierzchnię gruntów zwolnionych z podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów na utworzenie lub powiększenie gospodarstwa rolnego, a także o powierzchnię, od której naliczono ulgi z tytułu nabycia gruntów i ulgi żołnierskie.

Skutki udzielonych umorzeń zaległości podatkowych za dany okres sprawozdawczy wykazywać w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy”, pamiętając że wykazane kwoty powinny być zgodne z rejestrem przypisów i odpisów, (§ 3 ust. 1 pkt 11 lit. a „Instrukcji...”).

Sporządzić skorygowane sprawozdanie Rb-PDP za 2009 r. (również w formie elektronicznej) oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w terminie 14 dni od daty otrzymania tego wystąpienia; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt i wskazać, że korekta dokonana została w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO – str. 49, 50 protokołu.

3.1.15. Wydanie nowego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych po 2 miesiącach od dnia wydania decyzji o wygaśnięciu poprzedniego zezwolenia. Niewydanie decyzji stwierdzającej wygaśnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w związku z niewniesieniem drugiej raty opłaty w ustawowo zakreślonym terminie (zamiast decyzji stwierdzającej wygaśnięcie zezwolenia, wójt gminy wyraził zgodę na odroczenie terminu płatności tej opłaty).

Przy wydawaniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ustalaniu i pobieraniu opłat za korzystanie z tych zezwoleń przestrzegać zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.), pamiętając że:

- przedsiębiorca, któremu zezwolenie wygasło z powodu niedokonania opłaty w terminach określonych w art. 11¹ ust. 7 cytowanej ustawy, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowego zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o wygaśnięciu zezwolenia, stosownie do przepisów art. 18 ust. 13 tej ustawy,
- w przypadku nieuiszczenia opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów

alkoholowych w terminie ustawowym (odpowiednio do 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego), należy wydać decyzję stwierdzającą wygaśnięcie zezwolenia, stosownie do przepisów art. 18 ust. 12 pkt 5 powołanej ustawy w związku z art. 162 § 1 pkt 1 i § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.); nie ma podstaw prawnych do ustalania innych terminów płatności tej opłaty od terminów wskazanych w ustawie – str. 52, 53 protokołu.

3.2. W zakresie wydatków bieżących:

3.2.1. Wypłcenie pracownikowi nagrody jubileuszowej przed nabyciem do niej prawa, w wyniku wliczenia do okresu pracy uprawniającego do tej nagrody, okresu w którym pracownik ten był zarejestrowany w urzędzie pracy jako bezrobotny bez prawa do zasiłku.

Nagrody jubileuszowe wypłacać pracownikom nie wcześniej niż po nabyciu do niej prawa, stosownie do przepisów § 8 ust. 1 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398 z późn. zm.).

Do okresów pracy uprawniających do nagrody jubileuszowej, pracownikom uprzednio zarejestrowanym w Urzędzie Pracy wliczać tylko okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, stosownie do przepisów art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) w związku z art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.) – str. 56 - 57 protokołu.

3.2.2. Wypłcenie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w zaniżonej wysokości (o kwotę 101,33zł), w wyniku nieprawidłowo ustalonej ilości dni niewykorzystanego urlopu.

Ekwiwalent pieniężny ustalać i wypłacać za dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, stosownie do przepisów art. 171 Kodeksu pracy. Przy ustalaniu urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym przyjmować kalendarzowy miesiąc pracy odpowiadający 1/12 wymiaru urlopu przysługującego pracownikowi na podstawie art. 154 § 1 i 2 Kodeksu pracy, zaokrąglając niepełny kalendarzowy miesiąc pracy w górę do pełnego miesiąca, stosownie do przepisów art. 155^{2a} § 1 i 2 Kodeksu pracy, a niepełny dzień urlopu zaokrąglając w górę do pełnego dnia, zgodnie z art. 155³ § 1 tej ustawy.

Po ponownym przeliczeniu wypłacić byłemu pracownikowi wskazanemu w protokole kontroli niedopłaconą kwotę – str. 58 protokołu.

3.2.3. Wypłacenie pracownikowi odprawy pieniężnej (w kwocie 1.416 zł brutto), na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, w sytuacji gdy umowa o pracę z tym pracownikiem została rozwiązana w związku z upływem czasu, na który była zawarta.

Odprawy pieniężne, o których mowa w przepisach art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późn. zm.), wypłacać jedynie w sytuacji konieczności rozwiązania przez pracodawcę stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, jeżeli przyczyny te stanowią wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie stosunku pracy lub jego rozwiązanie na mocy porozumienia stron, a zwolnienia w okresie nieprzekraczającym 30 dni obejmują mniejszą niż 10 liczbę pracowników, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 w związku z art. 1 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. Odprawa ta nie może być więc wypłacona w przypadku rozwiązania umowy o pracę w związku z upływem czasu, na który była zawarta.

Wystąpić do byłego pracownika, wskazanego w protokole kontroli, o dobrowolny zwrot wypłaconej odprawy pieniężnej, a w przypadku odmowy wyegzekwować ją od osób odpowiedzialnych za nieprawidłowe ustalenie i wypłacenie odprawy, stosując zasady określone w przepisach działu piątego Kodeksu pracy – str. 58 - 59 protokołu.

3.2.4. Przypadki wypłacenia diet radnym, będącym członkami dwóch komisji Rady Gminy, wyłącznie za jedno posiedzenie komisji, w sytuacji gdy w ciągu jednego dnia brali oni udział w posiedzeniach dwóch komisji.

Przy wypłacaniu diet radnym gminy przestrzegać zasad określonych w uchwale Nr XVII/82/08 Rady Gminy Wąwolnica z dnia 27 marca 2008 r. w sprawie wysokości diet dla radnych i członków komisji Rady Gminy, wypłacając radnym – członkom komisji diety za każde posiedzenie komisji, w którym brali udział. Wypłacić należne diety radnym wskazanym w protokole kontroli – str. 61 protokołu.

3.2.5. Dokonanie zapłaty za fakturę obciążającą inny niż Urząd Gminy podmiot (ze środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi dokonano zapłaty w kwocie 491,80 zł za fakturę, w której jako odbiorcę wskazany był Klub Sportowy „WAWEL” – podmiot spoza sektora finansów publicznych).

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie rzetelnych dowodów księgowych, to jest zgodnych z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, w których jako strona wskazana jest jednostka organizacyjna dokonująca danej operacji gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 2, art. 21 ust. 1 pkt 2 i art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości – str. 63 protokołu.

3.2.6. Wypłacanie wynagrodzeń członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mimo nieudokumentowania ich obecności na posiedzeniach komisji (brak podpisu na liście obecności lub braku listy obecności) oraz niewypłacenie wynagrodzenia obecnemu na posiedzeniu członkowi komisji.

Wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypłacać zgodnie z zasadami określonymi w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stosownie do przepisów art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – str. 64 protokołu.

3.2.7. Brak kontrasygnaty skarbnika gminy na umowach zawartych w latach 2008 - 2009 na wykonanie usług i robót budowlanych.

Umowy i inne dokumenty potwierdzające czynności prawne, mogące spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, przedkładać skarbnikowi gminy lub osobie przez niego upoważnionej, celem ich kontrasygnaty, stosownie do przepisów art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn.zm.) – str. 65 - 66, 76, 77, 82 protokołu.

3.2.8. Dokonanie wydatków przekraczających kwotę ustaloną w planie finansowym Urzędu Gminy na rok 2009 r. w dziale 754, rozdziale 75412, § 4210: 14.09.2009 r. o kwotę 730,38 zł i 23.09.2009 r. o kwotę 527,11 zł.

Wydatków publicznych dokonywać w granicach kwot określonych w uchwale budżetowej i planie finansowym jednostki, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, stosownie do przepisów art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3 i art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych – str. 66 - 67 protokołu.

3.3. W zakresie wydatków majątkowych:

3.3.1. Nieprawidłowości dotyczące opisu warunków udziału w postępowaniu oraz dokumentów, jakie mieli dostarczyć wykonawcy wraz z ofertą na potwierdzenie ich spełniania, stwierdzone w ogłoszeniach oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia na „Dowożenie i rozwożenie uczniów szkół podstawowych i gimnazjum na terenie gminy Wąwolnica” (w roku szkolnym 2009/2010), polegające na żądaniu od wykonawców wykazu osób, które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia – bez wskazania iloma osobami oraz o jakich kwalifikacjach miał wykazać się wykonawca, aby zamawiający uznał warunek za spełniony.

Żądając od wykonawców dokumentów, o których mowa w przepisach § 1 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 226, poz. 1817) – w celu wykazania spełniania przez wykonawcę warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1 Prawa zamówień publicznych – w ogłoszeniu o zamówieniu, zaproszeniu do negocjacji lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia opisywać sposób oceny ich spełniania w oparciu o żądane dokumenty, np. żądając od wykonawców wykazu osób, które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych, doświadczenia i wykształcenia niezbędnych do wykonania zamówienia, a także zakresu wykonywanych przez nie czynności, oraz informacją o podstawie do dysponowania tymi osobami – na podstawie § 1 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia – wskazywać iloma osobami, o jakich kwalifikacjach, doświadczeniu i wykształceniu ma dysponować wykonawca, aby zamawiający uznał spełnienie przez wykonawcę tego warunku – str. 79 - 80 protokołu.

3.3.2. Zawarcie umowy na wykonanie – przez wykonawcę zamówienia pn. „Budowa gminnego domu kultury wraz z biblioteką gminną w miejscowości Wąwolnica” – robót dodatkowych, po wykonaniu tych robót.

Realizację zadania objętego postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego, w tym robót budowlanych, zlecać wykonawcy po zawarciu z nim pisemnej umowy w sprawie zamówienia publicznego, stosownie do przepisów art. 139 ust. 2 tej ustawy – str. 76 - 78 protokołu.

3.3.3. Dokonanie zapłaty dwóch faktur wystawionych przez wykonawcę zamówienia pn. „Budowa gminnego domu kultury wraz z biblioteką gminną w miejscowości Wąwolnica” na łączną kwotę 300.000zł – przed odbiorem końcowym przedmiotu umowy – niezgodnie z postanowieniami zawartej umowy (strony ustaliły, że podstawą do wystawienia przez wykonawcę faktury będzie protokół końcowego odbioru wykonanych robót).

Wynagrodzenie wykonawcom zamówień publicznych wypłacać zgodnie z zasadami ustalonymi w zawartej umowie, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych oraz art. 647 ustawy Kodeks cywilny.

W przypadku ustalenia w umowie, że rozliczenie za wykonanie przedmiotu umowy odbędzie się na podstawie faktury wystawionej przez wykonawcę po wykonaniu i odebraniu zamówienia – płatności za roboty budowlane, usługi lub dostawy dokonywać po potwierdzeniu prawidłowego wykonania zamówienia, przez protokolarne dokonanie odbioru wykonanych robót budowlanych, usług lub dostaw – str. 78 protokołu.

3.3.4. Niewezwanie wykonawcy – który jako jedyny złożył ofertę w postępowaniu o udzielenie zamówienia pn. „Dowożenie i rozwożenie uczniów szkół podstawowych i gimnazjum na terenie gminy Wąwolnica” (w roku szkolnym 2009/2010) – do uzupełnienia brakującego dokumentu, potwierdzającego spełnianie warunku udziału w postępowaniu (polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, potwierdzającego, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności); w rezultacie zamówienia udzielono wykonawcy, który nie wykazał spełniania warunków udziału w postępowaniu.

Wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli wymaganych przez zamawiającego oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych, lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo którzy złożyli wymagane przez zamawiającego oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy, zawierające błędy lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa – wzywać do ich złożenia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich złożenia oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne jest unieważnienie postępowania. Złożone na wezwanie zamawiającego oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo termin składania ofert, stosownie do przepisów art. 26 ust. 3 tej ustawy.

Wykonawców, którzy nie wykazali spełniania warunków udziału w postępowaniu, wykluczać z postępowania, a ich oferty uznawać za odrzucone, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 pkt 4 oraz ust. 4 tej ustawy – str. 81 - 82 protokołu.

3.3.5. Zawarcie przez wójta gminy umowy na dowożenie uczniów do szkół w roku szkolnym 2009/2010, w sytuacji gdy środki finansowe na realizację tej usługi ujęto w planie finansowym Gimnazjum Publicznego w Wąwolnicy.

Nie zaciągać zobowiązań mających pokrycie w planach finansowych innych jednostek. Stosownie do przepisów art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, to kierownik jednostki sektora finansów publicznych (w tym przypadku dyrektor Gimnazjum Publicznego w Wąwolnicy), jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, w tym za dysponowanie środkami ujętymi w jej planie finansowym.

Stosownie do przepisów art. 39 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) dyrektor szkoły lub placówki dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły lub placówki zaopiniowanym przez radę szkoły lub placówki i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie – str. 82 - 83 protokołu.

4. W zakresie mienia komunalnego:

4.1. Nieuregulowanie formy władania nieruchomościami gminnymi.

Uregulować formę władania nieruchomościami przez jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, przekazując – w drodze decyzji – w trwały zarząd nieruchomości niezbędne do wykonywania statutowej działalności tych jednostek, stosownie do przepisów art. 43 ust. 1 i 5, art. 45 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm). Przy przekazywaniu nieruchomości sporządzać protokoły zdawczo – odbiorcze, zgodnie z przepisami art. 45 ust. 3 tej ustawy.

Ustalić zasady korzystania z nieruchomości gminnych przez jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, Gminną Bibliotekę Publiczną i Gminny Dom Kultury, wybierając jedną z form przewidzianych w przepisach art. 13 ust. 1 cytowanej ustawy – str. 83 - 85 protokołu.

4.2. *Nieujęcie w ewidencji środków trwałych dwóch działek stanowiących własność gminy.*

Księgi rachunkowe prowadzić rzetelnie, dokonując w nich zapisów odzwierciedlających stan rzeczywisty, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Ująć w księgach wartość wskazanych w protokole gruntów – str. 87 protokołu.

4.3. *Bezpodstawne zwiększanie wartości początkowej gruntów.*

Środki trwałe, w tym grunty, ujmować w księgach rachunkowych według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, stosownie do przepisów art. 7 ust. 1 w związku z przepisami art. 28 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości i zasad funkcjonowania konta 011 „Środki trwałe”, określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. W myśl przepisów § 5 ust. 5 powołanego rozporządzenia i § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, natomiast dokonywanie aktualizacji wartości gruntów nie ma podstaw prawnych. Zweryfikować wartość gruntów ujętą w księgach rachunkowych i dokonać w nich stosownych zapisów – str. 89, 90 protokołu.

4.4. *Udokumentowanie inwentaryzacji budynków na arkuszach spisowych nie objętych ewidencją druków ścisłego zarachowania.*

Przeprowadzenie inwentaryzacji drogą spisu z natury dokumentować na arkuszach objętych ewidencją druków ścisłego zarachowania, zgodnie z postanowieniami § 2 ust. 2 Zarządzenia Nr 185/06 z 16 stycznia 2006 r. Wójta Gminy Wąwolnica – str. 92, 93 protokołu.

5. W zakresie zadań zleconych i realizowanych w ramach porozumień:

5.1. *Niesporządzanie w latach 2009 - 2010 planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.*

W terminie 21 dni od dnia podjęcia uchwały budżetowej opracowywać plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, przyjmując jako podstawę dla tego planu kwotę dotacji przyznanych na ten cel w roku budżetowym oraz wielkość dochodów związanych z realizacją tych zadań, które podlegają przekazaniu do budżetu państwa, stosownie do przepisów art. 249 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych – str. 94 protokołu.

- 5.2. *Niesporządzenie za rok 2009 sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie, innej niż pomoc de minimis.*

Sporządzać sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie, innej niż pomoc de minimis, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 w związku z § 1 pkt 1a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (Dz. U. Nr 174 poz. 1081 z późn. zm.) – str. 97 - 98 protokołu.

6. W zakresie działalności Zakładu Komunalnego w Wąwolnicy:

- 6.1. *Niezatrudnienie od 1 stycznia 2010 r. kierownika Zakładu Gospodarki Komunalnej w Wąwolnicy.*

Zatrudnić kierownika Zakładu Gospodarki Komunalnej w Wąwolnicy, stosownie do postanowień § 5 Statutu tej jednostki, stanowiącego załącznik do uchwały Nr VII/43/03 z 26 czerwca 2003 r. Rady Gminy Wąwolnica. Funkcjonowanie jednostki sektora finansów publicznych bez kierownika jest niedopuszczalne, bowiem stwarza zagrożenie co do prawidłowości prowadzenia gospodarki finansowej tej jednostki, w związku z przepisami art. 53 ust. 1, art. 68 ust. 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych – str. 1 protokołu kontroli zakładu.

- 6.2. *Przypadki niezawarcia pisemnych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.*

Ze wszystkim odbiorcami usług zawierać pisemne umowy o dostarczenie wody lub odprowadzanie ścieków, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.), zamieszczając w nich postanowienia określone w przepisach art. 6 ust. 3 tej ustawy – str. 4 protokołu kontroli zakładu.

- 6.3. *Wystawianie faktur VAT za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w jednym egzemplarzu.*

Faktury za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki wystawiać co najmniej w dwóch egzemplarzach, przeznaczając oryginał dla nabywcy (odbiorcy), a kopię dla sprzedawcy usług, zgodnie z przepisami § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom,

wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 212, poz. 1337 z późn. zm.) – str. 3, 4 protokołu kontroli zakładu.

- 6.4. *Niepodejmowanie konsekwentnych czynności zmierzających do wyegzekwowania zaległych należności z tytułu opłat za wodę i odprowadzanie ścieków, skutkujące dopuszczeniem do przedawnienia roszczeń (na dzień kontroli w badanej próbie w wysokości 5.833,83 zł).*

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wyegzekwowania należności z tytułu opłat za wodę i odprowadzanie ścieków, na podstawie przepisów Części Trzeciej „Postępowanie egzekucyjne” ustawy z dnia 17 listopada 1996 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), nie dopuszczając do przedawnienia roszczeń; terminy przedawnienia roszczeń określają przepisy art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) – str. 4 protokołu kontroli zakładu.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl lub dyskietką) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze, że niezgodne z prawdą zawiadomienie o wykonaniu wniosków jest zagrożone karą grzywny, w myśl przepisów art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy w Wąwolnicy